

УДК 347.965.825

Н. М. БАКАЯНОВА

Нана Мезенівна Бакаянова, кандидат юридичних наук, доцент, завідувач кафедри Національного університету «Одеська юридична академія», адвокат, секретар дисциплінарної палати Кваліфікаційно-дисциплінарної комісії Одеської області

ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ ОБ'ЄДНАННЯ АДВОКАТІВ В УКРАЇНІ

Формування системи органів адвокатського самоврядування в Україні здійснюється на підставі законодавчих новацій, які впроваджено Законом України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». В адвокатській спільноті й досі існують протилежні точки зору щодо об'єднання адвокатів в єдину організацію на умовах обов'язкового членства, доцільності такого об'єднання, напрямів діяльності та обсягу повноважень органів адвокатського самоврядування. Три роки функціонування Національної асоціації адвокатів України демонструють в цілому певну консолідацію адвокатів у вирішенні проблем адвокатури, багатоаспектну та послідовну діяльність із захисту професійних прав адвокатів та відстоювання інтересів адвокатури. Проте прогалини та невдачі нормативного регулювання, дисбаланс у розмежуванні компетенції органів адвокатського самоврядування, прийняття спірних рішень призводять до відвертих конфліктів у адвокатському середовищі та обумовлюють увагу до розробки науково обґрунтованих, концептуальних засад об'єднання адвокатів в єдину адвокатську корпорацію з визначенням функцій органів, які забезпечують її належне функціонування.

Теоретичною основою дослідження стали праці вітчизняних науковців, зокрема, М. Р. Аракеяна, Т. В. Варфоломієвої, С. В. Гончаренка, А. В. Іванцової, О. Д. Святоцького, Л. В. Тацій, Д. П. Фіолєвського, С. Я. Фурси, О. Г. Яновської, а також зарубіжних дослідників адвокатури – А. П. Галоганова, Л. Ю. Грудциної, Н. В. Лазаревої-Пацької, А. Г. Кучерени, Г. М. Резника, І. С. Яртіха та ін. Крім того, вагомий внесок у визначення правового положення адвокатури в Україні належить адвокатам – П. А. Бойку, Й. Л. Бронзу, І. Ю. Гловацькому, І. В. Голованю, О. Л. Жуковській, В. В. Заборовському, О. П. Задніпровському, Я. П. Зейкану, Л. П. Ізовітовій, К. П. Коваль, І. В. Рафальській та ін.

Метою статті є дослідження функціональних підстав об'єднання адвокатів в Україні, законодавчої та нормативної регламентації функцій адвокатської корпорації, наукове обґрунтування реалізації права адвокатів на самоврядування.

Об'єднання адвокатів в єдину професійну організацію обумовлюється сутністю інституту адвокатури, характерними ознаками якого є його недержавна природа, самоврядність, самостійність, професійна основа діяльності адвокатів, а також особливе завдання адвокатури – забезпечення здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги.

В юридичній літературі неодноразово приверталася увага до багатоаспектного змісту поняття «адвокатура».

Як зазначає Л. В. Тацій, адвокатура є інститутом громадянського суспільства, який є не лише об'єднанням професіоналів-юристів, а й правозахисною інституцією, що реалізує свої повноваження у тісній взаємодії з органами юстиції – судовими установами, органами нотаріату, реєстрації актів громадянського стану, державної виконавчої служби, судово-експертними установами та іншими державними і недержавними установами¹.

У своїх працях як вітчизняні, так і зарубіжні науковці вказують на триєдність статусу та відповідно завдань адвокатури, розглядаючи адвокатуру:

- 1) як правозахисну діяльність адвокатів;
- 2) як інститут громадянського суспільства;
- 3) як самоврядну професійну організацію^{2,3}.

Українська правова доктрина під адвокатурою розуміє інститут громадянського суспільства, який покликаний забезпечувати гарантовані права та свободи людини.

Так, на думку В. О. Святоцької, як історична цінність адвокатура є системоутворюючим елементом сучасного громадянського суспільства та правової держави. Перспективи розвитку громадянського суспільства та правової держави в Україні пов'язані, зокрема, й з перспективами розвитку адвокатури⁴.

М. Р. Аракелян зазначає, що правова природа адвокатури полягає в її особливому статусі як самостійного, сформованого елемента правозахисної системи, який функціонує на принципах самоврядування, діяльність якого направлена на захист прав і свобод людини й громадянина, їх представництва та надання іншої необхідної правової допомоги, який покликаний захищати та представляти інтереси не лише окремих осіб, але й суспільства в цілому⁵.

А. В. Козьміних визначає адвокатуру як незалежний інститут громадянського суспільства, публічну корпорацію професійних юристів, покликану брати участь у здійсненні правосуддя і надавати на професійній основі кваліфіковану правову допомогу, виконуючи покладену на неї публічно-правову функцію – контроль за дотриманням державою гарантій прав і свобод людини і громадянина⁶.

За ч. 1 ст. 2 Закону «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» (далі – Закон): «Адвокатура України – недержавний самоврядний інститут, який забезпечує здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги на професійній основі, а також самостійно вирішує питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом»⁷.

Поняття адвокатури, у будь-якому випадку, має визначатися без змішування із поняттями «адвокатська діяльність» та «асоціація адвокатів».

Адвокатура України – це інститут правозахисної системи, який функціонує у вигляді Національної асоціації адвокатів України, членами якої є всі адвокати країни. Правовий статус адвокатів та завдання адвокатської корпорації обумовлюють місце адвокатури у суспільному житті.

«Адвокатська спільнота», «адвокатське співтовариство», «адвокатське середовище», «адвокатська корпорація», «асоціація адвокатів» – терміни, які використовуються для визначення організації адвокатури та показують межі внутрішнього контролю, характер взаємозв'язку між адвокатами. Стан організації адвокатури відображає можливості інституту громадянського суспільства щодо реалізації його завдань.

Самостійне значення має термін «адвокатська діяльність», на що вказує й назва Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», який у п. 2 ч. 1 ст. 1 визначає: «Адвокатська діяльність – незалежна професійна діяльність адвоката щодо здійснення захисту, представництва та надання інших видів правової допомоги клієнту».

Адвокатська діяльність за своїм змістом охоплює всі види захисту, представництва та надання правової допомоги, які передбачені законодавством про адвокатуру та адвокатську діяльність.

Співвідношення зазначених понять відбувається наступним чином: інститут громадянського суспільства (адвокатура) на різних етапах розвитку суспільства отримує певний вигляд, форму своєї організації (самоврядна корпорація або розрізнені адвокати та адвокатські утворення) і здійснює певні функції (правозахисна діяльність).

Завдання інституту адвокатури, асоціації адвокатів та адвокатів при здійсненні адвокатської діяльності впливають із положень законодавства та є наступними.

У своєму інституційному статусі адвокатура покликана забезпечувати гарантовані права та свободи людини.

Завданнями асоціації адвокатів є:

- 1) забезпечення захисту, представництва та надання правової допомоги адвокатами;
- 2) захист професійних та соціальних прав членів асоціації – адвокатів.

Завдання безпосередньо адвокатів при здійсненні адвокатської діяльності полягає у захисті прав та законних інтересів клієнтів.

З урахуванням завдань адвокатури, сутності адвокатської діяльності організація адвокатури має здійснюватися у спосіб, який би забезпечив контроль за адвокатською діяльністю без порушення принципу незалежності адвокатури й адвокатів.

У своєму листі від 10 червня 2005 р. до Голови Верховної Ради України Рада адвокатських асоціацій та правничих товариств Європи (далі – ССВЕ) зазначає, що: «Концептуально самоврядування є невід'ємним від основної засади – незалежності. Самоврядування забезпечує колективну незалежність членів адвокатської професії»⁸.

Основними положеннями про роль адвокатів, прийнятими у серпні 1990 р. VIII Конгресом ООН з попередження злочинів, визначено, що адвокатам має бути надано право формувати самоврядні організації для представництва їх інтересів, постійного навчання та перепідготовки й підтримання професійного рівня. Виконавчі органи професійних організацій обираються їх членами і здійснюють свої функції без зовнішнього втручання. Професійні організації адвокатів відіграють життєву роль у підтриманні професійних стандартів та етичних норм, захищають своїх членів від переслідувань та необґрунтованих обмежень і посягань, забезпечують юридичну допомогу для усіх, хто її потребує, й кооперується із урядом та іншими інститутами для досягнення мети правосуддя та інтересів суспільства⁹.

Принцип V Рекомендації № REC(2000)21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів, ухваленої Комітетом Міністрів Ради Європи 25 жовтня 2000 р., встановлює, що адвокатам слід дозволяти і спонукати їх до створення й приєднання до місцевих, національних і міжнародних професійних об'єднань, які власними силами або разом з іншими органами опікуватимуться посиленням професійних стандартів і забезпеченням захисту незалежності й інтересів адвокатів. Адвокатські колеги

та інші професійні об'єднання адвокатів мають бути органами, побудованими на засадах самоврядування, незалежними від влади і від широкого загалу¹⁰.

Хартія основоположних принципів діяльності європейських адвокатів 2006 р. вказує на те, що асоціації адвокатів та юридичні союзи, суди, законодавці, уряди і міжнародні організації повинні підтримувати й захищати засадничі принципи в інтересах суспільства.

Пункт 3 ч. 1 ст. 1 Закону визначає адвокатське самоврядування як гарантоване державою право адвокатів вирішувати питання її організації та діяльності у порядку, встановленому Законом.

За ст. 44 Закону завданнями адвокатського самоврядування є забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності; підтримання високого кваліфікаційного рівня адвокатів; утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури; створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності; забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність; забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України; участь у формуванні Вищої ради юстиції у порядку, визначеному законом.

Крім того, цей перелік завдань може бути доповнений, виходячи з п.п. 4, 5 Принципу V Рекомендації № 21 Комітету Міністрів державам-членам про свободу професійної діяльності адвокатів, ухваленої Комітетом Міністрів Ради Європи 25 жовтня 2000 р.: «Адвокатські колегії та інші професійні об'єднання адвокатів слід заохочувати до забезпечення незалежності адвокатів і, окрім іншого, до:

- a) безстрашного відстоювання і підтримки справи правосуддя;
- b) захисту ролі адвокатів у суспільстві та, зокрема, обстоювання їхньої честі, гідності та доброчесності;
- c) сприяння участі адвокатів у програмах, які забезпечують доступ до правосуддя особам в економічно несприятливому становищі, зокрема наданню адвокатами безоплатної правової допомоги та юридичних консультацій;
- d) сприяння реформам законодавства, підтримки таких реформ і обговорення чинного чи запропонованого законодавства;
- e) сприяння добробуту представників професії та допомоги їм або членам їх сімей, якщо того вимагають обставини;
- f) співпраці з адвокатами з інших країн, зокрема беручи до уваги роботу міжнародних організацій адвокатів і міжнародних міжурядових чи недержавних організацій;
- g) просування якомога вищих професійних стандартів компетентності адвокатів і забезпечення додержання адвокатами стандартів поведінки та дисципліни.

Адвокатським колегіям та іншим професійним об'єднанням адвокатів слід вдаватися до всіх необхідних дій, включаючи захист інтересів адвокатів у відповідному органі, у випадках:

- a) арешту або затримання адвоката;
- b) будь-якого рішення розпочати провадження, яке ставить під сумнів доброчесність адвоката;
- c) будь-якого розшуку адвокатів або їхнього майна;
- d) будь-якого вилучення документів або матеріалів, які перебували в розпорядженні адвоката;
- e) публікацій у пресі, які вимагають дій від імені адвокатів»¹⁰.

У п. 11 Висновку № 190 Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо вступу України до Ради Європи від 26 вересня 1995 р. зазначається, що створення єдиної професійної організації слугуватимете гарантією незалежної діяльності адвокатури в Україні¹¹.

Статутні положення Національної асоціації адвокатів України (далі – НААУ) – єдиної професійної організації адвокатів України, яку було створено на Установчому з'їзді адвокатів України 17 листопада 2012 р., встановлюють, що НААУ є недержавною некомерційною неприбутковою професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України¹². НААУ ставить перед собою широкий спектр завдань, серед яких: сприяння процесу формування правової держави в Україні; сприяння гармонізації українського законодавства із законодавством Європейського Союзу та його реформуванню з використанням досвіду розвинених демократичних країн; забезпечення захисту законних прав та інтересів та сприяння зміцненню існуючих правових норм щодо захисту прав та забезпечення гарантій адвокатів; сприяння розвитку правових форм самоорганізації адвокатської спільноти; сприяння розвитку надання правової допомоги в Україні; сприяння професійному розвитку адвокатів та поширенню етичних стандартів професії; сприяння вдосконаленню системи підготовки та підвищенню кваліфікації адвокатів; забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності; інші завдання, що випливають зі змісту чинного законодавства України, Статуту НААУ, а також рішень з'їзду адвокатів України, НААУ, Ради адвокатів України (ст. 2 Статуту НААУ).

Аналіз статутних положень НААУ дає змогу визначити функції єдиної професійної організації адвокатів:

1) представницька функція (представляє адвокатуру України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, організаціями, установами, підприємствами незалежно від форм власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями; делегує своїх представників до органів державної влади; взаємодіє з національними та іноземними громадськими організаціями та міжнародними неурядовими організаціями; здійснює співробітництво та підтримку правових громадських об'єднань в Україні);

2) захисна функція (сприяє досягненню адвокатурою повної самостійності, незалежності та самоврядування; забезпечує захист соціальних та професійних прав, законних інтересів адвокатів у органах влади, установах, організаціях, органах місцевого самоврядування, міжнародних організаціях і установах);

3) інформаційна функція (забезпечує доступ та відкритість інформації про адвокатуру України; забез-

печує доступ та відкритість інформації стосовно адвокатів України через Єдиний реєстр адвокатів України; поширює правову інформацію, населення, адвокатів, правових громадських організацій в Україні та за кордоном; здійснює надання інформації та роз'яснень з питань, пов'язаних із діяльністю органів адвокатського самоврядування, а також стосовно прийнятих ними рішень;

4) пропагандистська функція (сприяє підвищенню ролі інституту адвокатури в українському суспільстві; сприяє підвищенню статусу професії адвоката в Україні);

5) функція контролю (забезпечує належне виконання адвокатурою її конституційних завдань; забезпечує виконання адвокатами захисту за призначенням та надання безоплатної правової допомоги у випадках, передбачених законодавством України);

6) превентивна функція (застосовує заходи щодо недопущення та припинення недобросовісної конкуренції в сфері адвокатської діяльності);

7) законотворча функція (сприяє залученню адвокатури до процесу законотворення та інших процесів, пов'язаних з розбудовою правової держави, впровадження нових правових реформ; бере участь у розробці нормативно-правових актів організації та проведенні експертизи проектів законів, програм, рішень та інших документів і нормативних актів з питань адвокатури й адвокатської діяльності; вносить пропозиції щодо вдосконалення законодавства України та практики його застосування);

8) виховна функція (забезпечує дотримання етичних стандартів діяльності адвокатів; встановлює нагороди і заохочення адвокатів, вносить пропозиції стосовно представлення адвокатів до державних нагород України та інших відзнак державними органами та органами місцевого самоврядування; забезпечує високий професійний рівень адвокатів України);

9) освітянська функція (розроблює єдину методику професійної підготовки та перепідготовки адвокатів, помічників і стажерів адвокатів, поширює етичні стандарти професії; сприяє організації та впровадженню заходів щодо вдосконалення юридичної освіти, розвитку юридичної професії та підвищення кваліфікації адвокатів; роз'яснює чинне законодавство України з питань адвокатури та адвокатської діяльності та узагальнення практики Європейського суду з прав людини; розробляє й реалізує програми обміну досвідом та стажування адвокатів за кордоном);

10) дослідницька функція (поширює та сприяє вивченню історії адвокатури, літератури, традицій з питань адвокатської діяльності; сприяє науковій розробці питань, пов'язаних з діяльністю адвокатури, усуненню недоліків у правозастосовній діяльності; організовує та проводить експертизи проектів законів, програм, рішень та інших документів і нормативних актів; сприяє зміцненню зв'язків між юридичною наукою, освітою й практикою);

11) видавнича функція (засновує видавництва (редакції), в тому числі інтернет-видання, видання газет, журналів, науково-популярної, довідкової та іншої літератури);

12) функція міжнародного співробітництва (здійснює розвиток міжнародних зв'язків, обмін професійним досвідом, співробітництво з міжнародними організаціями, всебічне сприяння імплементації міжнародних норм і стандартів адвокатської діяльності; підтримує зв'язки та обмін делегаціями зарубіжних країн і їх представниками, проводить іншу міжнародну діяльність; здійснює заснування або вступ у міжнародні та всеукраїнські громадські організації, підтримку міжнародних зв'язків, укладання відповідних міжнародних угод, а також участь у проведенні інших міжнародних заходів);

13) організаційна функція (здійснює організацію та забезпечення проведення самостійно або спільно з державними органами, органами місцевого самоврядування та громадськими організаціями, у тому числі міжнародними, конгресів, конференцій, семінарів, тренінгів, круглих столів, оголошує конкурси тощо, бере участь у відповідних заходах за кордоном; здійснює організацію та координацію роботи органів адвокатського самоврядування).

Зазначені функції тісно взаємопов'язані, адже мають спільну мету. Метою об'єднання адвокатів є сприяння розвитку та зміцненню інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, що надається адвокатами, підвищення ролі та авторитету адвокатури в суспільстві, захисту прав і законних інтересів адвокатів.

У Стратегії реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 рр., схваленої Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015, зазначається необхідність зміцнення на інституційному рівні Національної асоціації адвокатів України для забезпечення належної професійної діяльності адвокатури, управління юридичними професіями та представництва колективних інтересів адвокатів¹³.

Адвокатське самоврядування є чітким показником розвитку інституту адвокатури, міцної та незалежної адвокатської корпорації. На сучасному етапі судово-правової реформи, коли відбулося ставлення адвокатури як самоврядного інституту правової системи, завданням адвокатської спільноти є вдосконалення системи органів адвокатського самоврядування, виважений розподіл повноважень між органами адвокатського самоврядування та їх здійснення ефективно і відповідно до законодавства.

Розвиток функціональних основ адвокатського самоврядування має здійснюватися шляхом розширення повноважень регіональних органів місцевого самоврядування, відходу від концентрації правових можливостей, які б ефективніше вирішувалися на місцевому рівні, у національних органах адвокатського самоврядування¹⁴.

Об'єднання всіх адвокатів України на засадах професійної належності мало на меті розвиток та зміцнення інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, що надається адвокатами.

Функціональні основи об'єднання адвокатів повинні ґрунтуватися на міжнародних стандартах та розвиватися у напрямі чіткого визначення функцій органів адвокатського самоврядування. Практичне розв'язання завдань інституту адвокатури можливе за умови суспільних зусиль адвокатів щодо дотримання законодавчо визначених вимог організації адвокатури. Подальший розвиток досліджень основ об'єднання адвокатів в Україні передбачає виявлення закономірностей системи органів адвокатського самоврядування, аналіз теоретичного підґрунтя функцій адвокатської спільноти, особливостей взаємодії між членами єдиної професійної організації, осмислення перспектив адвокатської професії, її майбутнього.

¹ Тацій Л. В. Юридична природа адвокатури в системі захисту прав і свобод людини і громадянина : автореф. дис. ... канд. юрид. наук / Л. В. Тацій. – Х. : Б.В., 2008. – С. 16–17.

² Либанова С. Э. Тринединство статусов российской адвокатуры / С. Э. Либанова // Адвокат. – М. : Законодательство и экономика, 2011. – № 5. – С. 5–10.

³ Аракелян М. Р. Институт адвокатуры в правозащитной системе Украины: теоретико-правовой аспект : моногр. / М. Р. Аракелян. – Одесса : Фенікс, 2014. – С. 155.

⁴ Святоцька В. О. Інститут адвокатури: становлення та розвиток : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : спец. 12.00.01 / В. О. Святоцька. – Л., 2010. – 17 с.

⁵ Аракелян М. Р. Вказана праця.

⁶ Козьміних А. В. Роль інституту адвокатури в реалізації правозахисної функції громадянського суспільства : автореф. дис. ... канд. політ. наук / А. В. Козьміних. – Одеса, 2008. – 18 с.

⁷ Про адвокатуру та адвокатську діяльність : Закон України від 5 липня 2012 р. №5076-VI // Голос України. – 2012. – 14 серпня. – № 148–149.

⁸ Лист Ради адвокатських асоціацій та правничих товариств Європи (CCBE) до Голови Верховної Ради України від 10 червня 2005 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.attorneys.od.ua/datas/users/2-letter%20ccbe.pdf>

⁹ Основні положення про роль адвокатів: прийнято 8-м Конгресом ООН 27 серпня – 7 вересня 1990 р. // Юридичний вісник України. – 2002. – № 40.

¹⁰ Про свободу професійної діяльності адвокатів : Рекомендація № 21, прийнято Комітетом Міністрів Ради Європи 25 жовтня 2000 р. // Адвокат. – 2010. – № 11. – С. 11–12.

¹¹ Висновок № 190 (1995) Парламентської Асамблеї Ради Європи щодо заявки України на вступ до Ради Європи від 26 вересня 1995 р. : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua>

¹² Статут Національної асоціації адвокатів України : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://unba.org.ua>

¹³ Про Стратегію реформування судоустрою, судочинства та суміжних правових інститутів на 2015–2020 роки: затверджено Указом Президента України від 20 травня 2015 р. № 276/2015 : [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua>

¹⁴ Бакайнова Н. М. Про децентралізацію системи органів адвокатського самоврядування / Н. М. Бакайнова // Електронне наукове видання «Юридичний електронний журнал». – 2015. – № 3. – С. 170–172.

Резюме

Бакайнова Н. М. Функціональні основи об'єднання адвокатів в Україні.

У статті досліджуються функціональні основи об'єднання адвокатів в Україні. Автор аналізує основні напрями діяльності адвокатського співтовариства у світлі міжнародних стандартів. Функції єдиної професійної організації адвокатів в Україні класифіковано з урахуванням завдань асоціації адвокатів.

Ключові слова: адвокатура, адвокатське співтовариство, адвокатське самоврядування, об'єднання адвокатів, асоціація адвокатів.

Резюме

Бакайнова Н. М. Функциональные основы объединения адвокатов в Украине.

В статье исследуются функциональные основы объединения адвокатов в Украине. Автор анализирует основные направления деятельности адвокатского сообщества в свете международных стандартов. Функции единой профессиональной организации адвокатов в Украине классифицированы с учетом задач ассоциации адвокатов.

Ключевые слова: адвокатура, адвокатское сообщество, адвокатское самоуправление, объединение адвокатов, ассоциация адвокатов.

Summary

Bakayanova N. Functional fundamentals of unification of attorneys in Ukraine.

In this article the functional fundamentals of unification of attorneys in Ukraine are investigating. The author analyzes the main directions of attorney's community in the light of international standards. The functions of professional organization that comprises all of the attorneys of Ukraine are classified taking into consideration the objectives of Bar Association.

Key words: Bar, Attorney Community, Attorney's self-government, unification of Attorneys, Bar Association.